

MUZEJ SAKRALNE UMJETNOSTI U TROGIRU

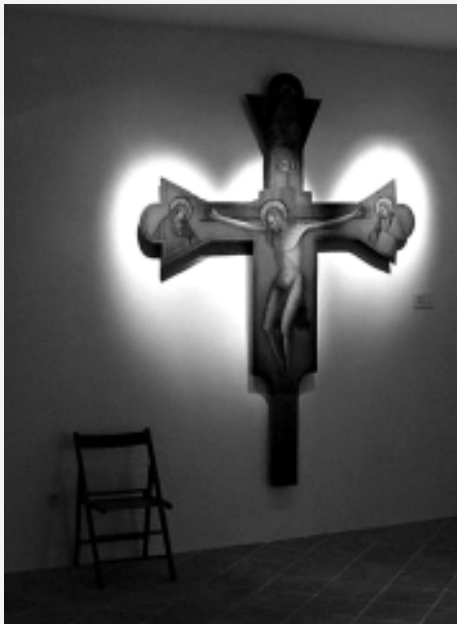
Darka Bilić

UTrogiru je ovoga ljeta u župnom dvoru katedrale Sv. Lovre otvoren Muzej sakralne umjetnosti, još jedan rezultat rada djelatnika splitskog Konzervatorskog odjela i njihove uspješne suradnje sa župnikom don Tomislavom Čubelićem. U muzejskim prostorijama svoje su mjesto našle ikone, poliptisi, raspela, evanđelistar i dijelovi crkvenog namještaja te

kodeks Petra Čipika. Većina djela je do sada bila izložena u crkvi Sv. Ivana Krstitelja koja je služila kao pinakoteka. Na žalost, u tom povišenom prostoru umjetnine nisu mogle biti primjereno zaštićene od utjecaja vlage i krađe. Svoje mjesto u Muzeju su pronašle i tek nedavno restaurirane i sada po prvi put izložene umjetnine, a neke smo od njih mogli vidjeti na

izložbi *Blago trogirskih riznica* (Galerija Klovićevi dvori, Zagreb, 2001. - 2002.).

Izložene umjetnine izvorno potječu iz katedrale Sv. Lovre (poliptih *Bogorodica s djetetom i svecima* s glavnog oltara iz druge pol. 13. stoljeća; *Bogorodica u Ružičnjaku* Blaža Jurjeva Trogirana iz 1433., *Bogorodica s djetetom* Quirizia da Murano, 1461.-78.), iz crkava iz stare gradske jezgre (*Raspelo* Blaža Jurjeva Trogirana, 1440., iz Gospe od Karmena, *Bogorodica s djetetom*, oko 1350. i srebrni okov *Bogorodice s djetetom*, 18. stoljeće, iz crkve Sv. Petra; poliptih *Bogorodica s djetetom i svecima* Blaža Jurjeva iz crkve Sv. Ivana Krstitelja) te iz crkava na otoku Čiovu (crkve Sv. Andrije, Gospe kraj mora i Sv. Jakova), koje su većim dijelom godine zatvorene ili su izvan funkcije. Otvorenje se Muzeja sretno vremenski preklapilo s dolaskom nedavno otkrivenog i otkupljenog reljefa *Bogorodica s djetetom* Ivana Duknovića u Trogir, koji je također, privremeno, izložen u Muzeju sakralne umjetnosti i znatno je pridonio publicitetu otvorenja Muzeja.

Većina izloženih umjetnina je već povijesno-umjetnički obrađena, atribuirana i datirana, ali izložena su i djela nepoznatih majstora (*Bogorodica s djetetom i svecima*, nedavno otkriveni i restaurirani poliptih s glavnog oltara trogirске katedrale te poliptih *Sveti Andrija sa svecima Lukom, Petrom, Matejom i Bartolomejom*, oko 1360. i *Raspelo s trijumfirajućim Kristom*, oko 1325., iz crkve Sv. Andrije na Čiovu i druga). Izlaganjem su postala dostupnija i time podložna reinterpretacijama te preciznijim atribucijama i datacijama.

Muzejske prostorije smještene su na prvom katu obnovljenog i arhitektonski adaptiranog župnog dvora, a površinom zauzimaju tri omanje prostorije. U stilski neutralnom prostoru autori postava su osvijetljenjem usmjerili pozornost posjetitelja na izložene predmete, koji su izvorno namijenjeni sakralnom prostoru. U prvoj, ulaznoj prostoriji izložena su djela nastala od 14. do 18. stoljeća, od *Raspela s trijumfirajućim Kristom* iz 1325. godine, domaće slikarske radionice, oslikanih vratnica orgulja katedrale Gentile Bellinija s prikazima sv. Jeronima i sv. Ivana Krstitelja iz 1489. godine do srebrnog okova *Bogorodice s djetetom* iz 18. stoljeća. U drugoj se prostoriji nalaze djela trogirskog opusa Blaža Jurjeva (*Raspelo* iz crkve Gospe od Karmena, poliptih *Sveti Jakov sa svecima* iz crkve Sv. Jakova, *Bogorodica u ružičnjaku* iz Katedrale, poliptih *Bogorodica s djetetom i svecima* iz crkve Sv. Ivana Krstitelja), a tu je i poliptih iz crkve Gospe kraj mora na Čiovu *Bogorodica s djetetom i svecima*, koji se pripisuje radionici Dujma Vuškovića, Blaževog suvremenika s čijim se djelima susreo u Splitu, Šibeniku i Zadru. Oba umjetnika pripadaju istom internacionalnom kasnogotičkom stilskom izrazu i zato je opravdano mjesto poliptiha iz radionice Dujma Vuškovića uz djela Blaža Jurjeva. Postav treće prostorije u kojoj dominira djelomično sačuvani poliptih *Bogorodica s*

djetetom i svecima s glavnog oltara katedrale iz 13. stoljeća, sada po prvi put izložen, nije još do kraja definiran. U ovoj prostoriji izložen je i reljef *Bogorodica s djetetom* Ivana Duknovića koji će biti trajno smješten u Gradskom muzeju, a na njegovo se mjesto namjerava izložiti crkveno ruho iz sakristije katedrale.

Otvorenjem Muzeja u župnome dvoru prostorno je oživljen jugoistočni dio gradskoga trga. Stavljanjem u funkciju do sada zatvorenih vrata ogradnog zida koji je skrivao ruševine predromaničke šesterolisne crkve Sv. Marije, oku javnosti su postali dostupni, djelomično restaurirani i konzervirani, ostaci njezinih zidova koji formiraju svojevrsno predvorje Muzeja.

Realizacija Muzeja sakralne umjetnosti kojom je trajno riješen smještaj umjetnina, sada zaštićenih od vlage i krađe, jedan je od restauratorsko-konzervatorskih projekata koji su ostvareni u staroj jezgri grada u kojemu je još na

tisuće kvadrata reprezentativnog stambenog prostora u privatnome vlasništvu zapušteno i bez funkcije. Uz dosadašnju obnovu palača Čipiko i Lucić koje su dobile i primjerene, socijalno angažirane funkcije (Glazbena škola i Gradska knjižnica) svjedočili smo i uspješnoj restauraciji kapele Bl. Ivana Orsinija u katedrali, nedavnoj restauraciji zvonika katedrale, dok su još u procesu obnove sakristija i predvorje katedrale s portalom majstora Radovana.

Muzej sakralne umjetnosti se uklapa u projekt kojim se prostor oko gradskoga trga, bogat arhitektonskim spomenicima, oblikuje u jedinstveni prostor idejno povezan zajedničkom izložbenom namjenom. To će još više doći do izražaja kada se obnovi namještaj i inventar sakristije katedrale, u galeriji iznad sjeverne lađe osmisli trajna izložba gradnje njezinog zvonika, a u dosadašnjem prostoru pinakoteke postavi lapidarij.